

DA.600.7.2018

ZARZĄDZENIE Nr
NACZELNEGO DYREKTORA ARCHIWÓW PAŃSTWOWYCH
z dnia 2018 r.
**w sprawie zasad porządkowania i inwentaryzacji dokumentacji fotograficznej
w archiwach państwowych**

Na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 4 i ust. 1a ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2018 r. poz. 217, 357, 398 i 650) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1
Przepisy ogólne

§ 1

Zarządzenie określa zasady porządkowania i inwentaryzacji dokumentacji fotograficznej w archiwach państwowych.

§ 2

Zarządzenie ma zastosowanie do nieopracowanej dokumentacji fotograficznej stanowiącej:

- 1) odrębne jednostki archiwalne;
- 2) integralne części jednostek archiwalnych.

§ 3

1. Dokumentację fotograficzną stanowią fotografie, przez które należy rozumieć wszelkie statyczne formy zapisu obrazu zarejestrowanego za pomocą światła, niezależnie od techniki wykonania oraz nośnika, na którym dany obraz został utrwalony.

2. Do dokumentacji fotograficznej nie zalicza się kart pocztowych, materiałów fotogrametrycznych oraz reprodukcji dokumentacji innego rodzaju, w szczególności w formie mikroform, fotokopii i skanów.

§ 4

Jednostkę archiwalną dokumentacji fotograficznej stanowi:

- 1) pojedyncza fotografia, np. pojedyncza klatka negatywu, odbitka pozytywowa (w tym stykówka), pojedyncza klatka (lub płytka) diapozytywu, tablo lub fotografia cyfrowa;
- 2) grupa fotografii, np. negatywy, diapozytywy, odbitki pozytywowe, fotografie cyfrowe lub album.

§ 5

1. Fotografie stanowiące integralną część zespołu (zbioru) archiwalnego pozostawia się w zespole (zbiorze), do którego przynależą.
2. W uzasadnionych przypadkach, gdy pozostawienie fotografii we właściwej dla niej jednostce archiwalnej mogłoby spowodować jej uszkodzenie, zniszczenie lub przyspieszenie procesu destrukcji, dopuszcza się jej fizyczne wyłączenie, które nie oznacza ewidencyjnego wyłączenia fotografii z macierzystej jednostki archiwalnej oraz zespołu (zbioru) archiwalnego.
3. W środkach ewidencyjnych podaje się informacje o miejscu przechowywania wyłączonych fotografii.

Rozdział 2

Porządkowanie dokumentacji fotograficznej

§ 6

1. Wyodrębnianie zespołu archiwalnego składającego się z fotografii następuje zgodnie z ogólnie obowiązującymi zasadami określającymi przynależność zespołową materiałów archiwalnych.
2. Nazwa zespołu archiwalnego jest zgodna z nazwą lub zawiera nazwę twórcy materiałów archiwalnych, np.: „Centralna Agencja Fotograficzna”, „Archiwum fotograficzne Eugenii Trzeciakowej”.

Z komentarzem [WW1]: rozumiem, że grupa fotografii może zostać potraktowana jako taka jedynie na podstawie indywidualnej decyzji opisującego, tak? Czy poza albumem dozwolone jest tworzenie grupy fotografii ze względu na jej treść – jakie są wówczas zasady takiego grupowania – zob. uwaga do r. 2.

Z komentarzem [NDAP2R1]: Dodać przykład inny niż fizyczny, np. fotoreportaż

Z komentarzem [WW3]: Zasady porządkowania zostały ograniczone do porządkowania z uwzględnieniem formy zewnętrznej brak natomiast wskazania zasad postępowania w odniesieniu do treści materiału (czy mogą sformować jednostkę archiwalną zawierającą 10 różnych fotografii z jednego wydarzenia niepowiązanych fizycznie w formie negatywu? - zob. przykład 5, 8-10). § 7 mówi o formowaniu jednostek z nieuporządkowanych fotografii i zawiera zalecenie jedynie trzymać się jednolitej postaci dokumentacji (tradycyjnej lub cyfrowej). Brak wskazówek co do układu opisów w zespole/zbiorze (serie?). Domyślam się że pewne zasady ogólne należy zaczerpnąć z zarządzenia nr 8 ze stycznia, ale to nie wynika jasno z tego normatywu. Być może sprawę załatwiłoby jedno zdanie, że w sprawach nieuregulowanych w tym zarządzeniu ma zastosowanie zarządzenia nr 8. W1) óczas tworzyłby się system, w którym jasne jest że zarządzenia nr 8 zawiera zasady ogólne a zarządzenia dot. Poszczególnych rodzajów dokumentacji zawierają regulacje szczegółowe.

3. Dopuszcza się tworzenie zbiorów archiwalnych złożonych z fotografii o różnej lub trudnej do ustalenia proveniencji. Zbiór archiwalny otrzymuje nazwę umowną: „Zbiór fotografii”, którą można dookreślić sformułowaniem wskazującym na jego zakres terytorialny, chronologiczny, treściowy lub inny, np. „Zbiór fotografii z Warszawy”, „Zbiór fotografii Lwowa i okolic”, „Zbiór fotografii miasta Nysy”, „Zbiór fotografii z okresu Powstania Wielkopolskiego”, „Zbiór fotografii z I wojny światowej”, „Zbiór fotografii dotyczących archiwów państwowych”.

§ 7

1. W przypadku dokumentacji nieuporządkowanej należy uformować jednostki archiwalne, z uwzględnieniem zasady, że w ramach jednej jednostki grupuje się fotografie w postaci tradycyjnej albo elektronicznej.
2. Fotografie o tożsamym obrazie na kilku nośnikach formuje się w jedną jednostkę archiwalną lub jeden obiekt w obrębie jednostki archiwalnej (w postaci tradycyjnej np. negatyw i odpowiadająca mu odbitka pozytywowa lub w postaci elektronicznej np. negatyw w formacie RAW i odpowiadający mu pozytyw zapisany w formacie JPG, TIFF).
3. Dopuszcza się w ramach jednostki archiwalnej gromadzenie więcej niż jednego egzemplarza tego samego obrazu (np. odbitki pozytywowej, diapozytyw).

§ 8

1. Fotografie luźne, wchodzące w skład jednostki archiwalnej dokumentacji fotograficznej należy oznaczyć numerem zespołu, sygnaturą archiwalną oraz numerem kolejnym fotografii, w sposób, który nie wpłynie na jej stan fizyczny.
2. Fotografie luźne wchodzące w skład jednostki archiwalnej innej niż dokumentacja fotograficzna należy oznaczyć numerem zespołu, sygnaturą archiwalną oraz numerem strony, w sposób, który nie wpłynie na jej stan fizyczny.
3. W przypadku albumu fotografie numeruje się kolejno od 1 do n, nanosząc numerację na karcie albumu obok fotografii.
4. Dopuszcza się nadanie klatkom negatywu numeracji w obrębie zespołu (zbioru) archiwalnego, niezależnej od sygnatury archiwalnej.
5. Fotografie, o których mowa w § 5 ust. 2, oznacza się zgodnie z ust. 1 i 2.

Z komentarzem [WW4]: Czemu nie intentykatorem jednostki? Zob. § 3 zarządzenia ws “w sprawie inwentaryzacji materiałów archiwalnych...”

Z komentarzem [WW5]: jw

§ 9

Jednostek archiwalnych dokumentacji fotograficznej nie paginuje się, z wyjątkiem albumu.

Rozdział 3 Inwentaryzacja dokumentacji fotograficznej

§ 10

Elementami opisu jednostki archiwalnej dokumentacji fotograficznej są:

- 1) identyfikator jednostki;
- 2) tytuł;
- 3) data/daty skrajne;
- 4) język;
- 5) zawartość (treść);
- 6) postać dokumentacji: tradycyjna lub elektroniczna;
- 7) forma zewnętrzna: luzy, wiązane, poszyt, księga, inne;
- 8) forma wewnętrzna:
 - a) typ obrazu: negatyw, pozytyw,
 - b) kolor: monochromatyczny (np. czarno-biały, sepia, cyjanotypia), barwny,
 - c) głębina kolorów (tylko dla postaci elektronicznej): 8, 16, 24 bit,
 - d) podłoże (tylko dla postaci tradycyjnej): papier, szkło, błona, inne,
 - e) technika wykonania (tylko dla postaci tradycyjnej): dagerotyp, ambrotyp, ferrotyp, odbitka albuminowa, odbitka kolodionowa, odbitka żelatynowo-srebrna, odbitka chromogeniczna, negatyw żelatynowo-srebrny, negatyw kolodionowy, diapozytyw, stereoskopia, inne;
- 9) format zapisu (tylko dla postaci elektronicznej), np.: JPG, TIFF, PNG (plik pozytywowo), RAW, DNG, NEF (plik negatywowo);
- 10) rozmiar:
 - a) podstawa x wysokość w mm (tylko dla postaci tradycyjnej), np.: 5 fotografii 60x90, pozytyw 100x150; pozytywy od 60x90 do 120x130, 2 negatywy 24x36,
 - b) podstawa x wysokość w pikselach, rozmiar w megabajtach oraz rozdzielczość w ppi (tylko dla postaci elektronicznej) np.: 2450x3456 px, 2,45 MB, 300 ppi,

Z komentarzem [WW6]: jakie jest uzasadnienie stosowania tego elementu opisu dla fotografii?

Z komentarzem [WW7]: Zasadniczo przykłady poszczególnych zapisów są w plikach z przykładami – więc tu chyba zbędne

- c) album: wymiary albumu w mm lub rozmiar w megabajtach;
- 11) liczba stron w albumie;
 - 12) oprogramowanie graficzne (tylko dla postaci elektronicznej), np. Software - Adobe Photoshop Lightroom 5.0 (Macintosh);
 - 13) nazwa pierwotna pliku (tylko dla postaci elektronicznej), np.: DCIM98675, IMG123;
 - 14) sygnatura dawna;
 - 15) znak kancelaryjny;
 - 16) numer negatywu;
 - 17) stan digitalizacji;
 - 18) liczba obrazów;
 - 19) liczba pozytywów;
 - 20) liczba klatek negatywów (tylko dla fotografii tradycyjnej) lub liczba plików negatywów (tylko dla fotografii cyfrowej);
 - 21) autor/autorzy;
 - 22) zakład fotograficzny/pracownia fotograficzna;
 - 23) agencja fotograficzna;
 - 24) stan fizyczny: dobry, dostateczny lub destrukt;
 - 25) dane o udostępnianiu: tak, nie lub warunkowo;
 - 26) majątkowe prawa archiwum państwowego do utworu: pełne, brak, ograniczone, nie dotyczy; w przypadku ograniczeń lub braku praw należy podać przyczyny wraz z określeniem roku, w którym ograniczenia wygasną; w przypadku, gdy archiwum posiada wiedzę o właścicielu praw należy to podać,
 - 27) publikacje, przy czym w przypadku braku majątkowych praw do utworu należy podać datę najwcześniejszej znanej publikacji (o ile uda się ją ustalić), a w pozostałych przypadkach – podać istotne dane o publikacjach;
 - 28) adnotacje znajdujące się np. na awersie, rewersie lub ramce;
 - 29) uwagi.

§ 11

W uzasadnionych przypadkach przy opisie jednostki archiwalnej można podać opis fotografii (obiektu), z wykorzystaniem elementów, o których mowa w § 10.

Z komentarzem [WW8]: Wymaga doprecyzowania

Z komentarzem [WW9]: Brakuje stosownego przykładu

Z komentarzem [NDAP10R9]: Dodać

Rozdział 4
Przepisy końcowe

§ 12

W sprawach nieuregulowanych...

§ 13

Traci moc decyzja nr 8 Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z dnia 24 kwietnia 2006 r. w sprawie wprowadzenia wskazówek metodycznych dotyczących zasad opracowania fotografii w archiwach państwowych, zmieniona decyzją nr 16 Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z dnia 25 lipca 2006 r. zmieniającą decyzję w sprawie wprowadzenia wskazówek metodycznych dotyczących zasad opracowania fotografii w archiwach państwowych.

§ 14

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 2018 r.

NACZELNY DYREKTOR
ARCHIWÓW PAŃSTWOWYCH

Wojciech Woźniak
(podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym)

UZASADNIENIE

Wejście w życie zarządzeń Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych:

- Nr 7 z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie ewidencjonowania zasobu archiwalnego w archiwach państwowych,

- Nr 8 z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie inwentaryzacji materiałów archiwalnych oraz sporządzania i zatwierdzania elektronicznych inwentarzy archiwalnych dla zespołów (zbiorów) w archiwach państwowych

spowodowało konieczność dostosowania do nich szczegółowych przepisów dotyczących postępowania z dokumentacją różnego rodzaju. Uchylana decyzja nr 8 Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z dnia 24 kwietnia 2006 r. w sprawie wprowadzenia wskazówek metodycznych dotyczących zasad opracowania fotografii w archiwach państwowych zostaje zastąpiona nowymi przepisami. Inwentaryzacja dokumentacji fotograficznej zostanie uproszczona dzięki uwzględnieniu możliwości inwentaryzacji jednostki archiwalnej stanowiącej grupę fotografii oraz odejściu od obligatoryjnego opisu każdej fotografii.